

395. Torony, Nagyrét

(Vas megye) U, Ró, Kö

2006. október 10-én terepbejárást végeztünk a község K-i határában tervezett lakópark területén, a 89. sz. főút és a toronyi malomárok által határolt részen (Hrsz.: 0127/1, 0127/3-5, 0127/7-8, 0129, 0130, 0134). A lelőhely a tervezett lakópark K-i felét érinti leginkább. Nagy kiterjedésű neolit telep nyomait sikerült lokalizálnunk, amelynek a két harmad része a már a kilencvenes évek óta folyamatosan kiépülő séi új lakótelep alatt fekszik. Az egész telep kiterjedése É-D-i irányban 400, K-Ny-i irányban 350 m. A lelőhelyen gyűjtöttünk még római kori és középkori kerámiát is. A lelőhely igen intenzív. A szántás eredményeképp szép nagy darab neolit (DVK) cserepeket tudtunk gyűjteni. A felszínen látszóttak egyes szétszántott objektumok betöltései is.

Munkatársak: Vámos Gábor, Csalár Imre, Sárközi Zsuzsanna.

ILON GÁBOR

396. Tóalmás, Dél-6 MOL fúráspon

(Pest megye) Á, Kk

A Bibicfészeki-patakág DNy-i partját kísérő dombháton elterülő Szentmártonkóta 5. lelőhely (őskori, szarmata, Árpád- és késő középkori település, utóbbi a Szenttamáskóta falu) ÉNy-i részén 120×120 m-es területet foglal el a MOL fúráspon. Területéből csak az altalajba is mélyedő részleteken végeztünk megelőző feltárást 2006 májusában. A 9 kisebb-nagyobb, összesen 170 m² felületen 5 árokrészletet tártunk fel, igen kevés leletanyaggal. Az ÉNy-DK-i irányú 2. sz. árok Árpád-kori. Egy széles, humuszos betöltésű, ÉNy-DK-i irányú, tagolt ároknak 3 részletét figyeltük meg, bontottuk ki, az előkerült oldaltöredék (és állatcsontok) alapján a késő középkori faluhoz tartozik. Nem volt lelet a Ny-K-i irányú, 3. sz. árokrészletben.

A leletek a ceglédi Kossuth Múzeumba kerültek.

Munkatárs: Gera Ágnes technikus.

DINNYÉS ISTVÁN

397. Tököl, MOL-1. sz. lelőhely

(Pest megye) B, I

2006. március 14. és április 12. között megelőző feltárást végeztünk a Százhalombatta-Tiszaújváros MOL távvezeték nyomvonalát érintett lelőhelyen. A feltárt 485 m²-nyi területen összesen 15, szórta elhelyezkedő objektum, árok és sekély gödrök kerültek elő, amelyek közül 6 bronzkori, 9 pedig ismeretlen korú. A leletanyag minimális.

Munkatársak: Hornok Péter, Varga Sándor régészek, Gyergyádes Tibor, Barta Gábor technikusok.

GALLINA ZSOLT

398. Törökbálint, Égett-völgy

(Pest megye) R

2006. március 27. és április 18. között próbafeltárást végeztünk a lelőhelyen. A geodéták által előre kiser-

kesztett, 20 méterenkénti gépi 4 ha-os kutatási területnek kevesebb, mint 10%-át tudtuk átvizsgálni, az É-i és a K-i részeken a humusz vastagsága miatt nem lehetett elvégezni a feltárást. Az átvizsgált területen 12 régészeti objektumot tártunk fel és dokumentáltunk. Ezek részben árokjellegű objektumok, részben különféle rendeltetésű gödrök. Koruk – az előkerült leletanyag alapján – középső rézkor vége–késő rézkor eleje (Kr. e. 3800–3500). Az objektumokból a bontás során az úgynevezett protoboleráz időszak leletei kerültek elő. Ez az időszak a kutatás számára is meglehetősen újdonsággal bír, így a lelőhely teljes feltárása az idősakkal kapcsolatos történelmi ismereteinket jelentősen gyarapíthatja. A korszakra jellemző úgynevezett vezérleletek megtalálhatóak az eddig átvizsgált területek objektumaiban. Ilyen leletnek tekinthetjük az éles hasi törésvonalú tálat, melynek felülete kívül-belül kavicsal felfényezett. A tál oldaltöredékének érdekessége a törésvonalán elhelyezett függőlegesen átfúrt fül. Hasonlóan fontos korhatározó jelleggel bírnak az anyagban a hosszú vízszintes alagútfülek, melyek szintén jelentős mennyiségben fordulnak elő a vizsgált területen. Igen fontos lelet a 10. sz. árokból előkerült fekete alapszínű, mészbetéttel díszített töredék (úgynevezett Furchenstich) kerámia, mely a korszak díszkerámiája. Az ilyen díszítés főleg a kis csészéken található. A leletanyag fontos részét képezik a feltárt állatcsontok. Az objektumok mintegy 2,5 ha-nyi területen helyezkedtek el.

MARÓTI ÉVA – RAJNA ANDRÁS

399. Törökszentmiklós határa

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) R, B, Sza, A, Á, Kk

2006 folyamán megelőző régészeti feltárást végeztünk a település határában a MOL-beruházással érintett területeken.

Décse-ér (5. sz. lh.): A Décse-ér magaspártján húzott hosszú kutatóárokban 8 objektumot (gödröket, árkokat) találtunk. A rendkívül gyér leletanyag alapján talán bronzkoriak(?).

Farkasdomb (1.sz. lh.): A lelőhelyen 38 objektumot tártunk fel. Ezek mindegyike telepjelenség (gödör, ház, árok) volt. Két korszakot tudtunk elkülöníteni. Néhány gödörben jellegtelen őskori cseréptöredékek kerültek elő. A legtöbb objektum a szarmaták korából került elő. A kerámiaanyag alapján a 2-4. századi telepjelenségek közül a 30. sz. objektum érdemel kiemeltet. Ez egy szabályos négyzet alakú, földbe mélyített gödörház volt. Kitöltésében a jellegzetes szürke kerámia mellett néhány terra sigillata utánzat töredéke is előkerült. A ház tengelyében a tetőt tartó ágasfa cölöplyukát is megtaláltuk.

Gázfogadó állomás (6. sz. lh.): A gázfogadó állomás 5220 m²-ét teljes egészében feltártuk. A felületen mindössze öt avar kori (8. sz.) objektum került elő. Négy ház egy csoportban, egy ötödik pedig kissé távolabb egymagában állt. A kevés leletanyag, amely a szabályos